

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

KLASA 47 (2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1. SEPTEMBRA 1925.

PATENTNI SPIS BROJ 3105.

Ludwig Höroid, arhitekta, Wiesbaden, Hemačka.

Vodilo na valjcima za okvir gatera a za horizontalne i vertikalne gatere.

Prijava od 27. maja 1924.

Važi od 1. avgusta 1924.

Poznati su vodeni okviri za gatere (sprave za sečenje šina), naročito pune gatere, kod kojih su klizne površine okvira za testeru načinjene kao loptasto ili valjkasto ležište. Kod ovih poznatih oblika izvodjenja okvir gatera vodi se pomoću valjka, postavljenih na prednjim krajevima gaterove rigle, između vodnih šina postavljenih na okviru mašine, pri čem je obično za svaku riglu gatera predviđena vodna putanja, koja je od drugih odvojena. Ova putanja, razume se, leži u prostoru mašine, ili u zarezu bočnih strana, gde su izložene zatrpavanju strugotinama od drveta. Strugotine se prvenstveno hvataju za masne pruge okvira i ovde mogu izazvati znatne kvarove. Da bi se okviri sa kalemima mogli u opšte voditi između čvrstih vodnih šina, moraju vodni valjci imati nešto manji presek nego što je linearno odstojanje između vodnih pruga. (Ovde se mora voditi računa o tome, jer se pri radu prosečan presek u vodiću smanjuje usled nahvatanih strugotina). Pri promeni hoda, a naročito i zbog priličnog broja obrtne mašine, javljaju se udari, koji kako vodilo tako i celoj mašini znatno smanjuju trajnost.

S druga strane, nije nepoznato, da se pruge na testerama vodjene za pojedine listove testere između, pričvršćeni na mašinski okvir, valjana, pri čem je na kraju svakog lista testere predviđeno naročito vodilo sa po dva para valjaka.

Pronalazak se prostire i na to, da se ovo poslednje uredjenje za vodjenje testernih li-

stova i to sa znatnim uprošćavanjem primeni na rupi gater, da bi se izbegle gore pomenute nezgode poznatih vodila valjaka na testerama kompletnog gatera. Ovo je prema pronalasku postignuto time, što se rigle gatera pomoću pruga koje dejstvuju na njine prednje strane priključuju kako na okviru gatera tako i što se voda između parova valjaka utvrdjenih na okviru mašine. Ovaj raspored ne iziskuje upotrebu naročitih podupirača između rigli gatera, koje se sad zamenuju prugama za vodjenje. Ove pruge za vodjenje koje dopunjuju riglu gatera na čvrstom okviru, potrebuju samo po jednu vodnu putanju koja je predviđena na svakoj prednjoj strani okvira.

U daljem izvršenju pronalaska može vodilo okvira, to jest pruge i valjci za vodjenje da se premeste na spoljašnju stranu skeleta mašine, gde je isto u većoj meri po kod poznatih pošteđeno od taloženja i upliva lebdeće strugotine pri testerisanju. Ovaj raspored pruža takodje i bitno bolji pregled nad vodićom okvira što je kod testera kompletnih gatera vrlo važno. Dalje prema pronalasku je predviđeno, da se pruge za vodjenje okvira načine, u odnosu na površine koje leže na valjcima, samo u jednom uzdužnom pravcu prizmatično, a u drugo naprotiv ravno, čime se postiže kako dobro vodjenje u prizmatičnim površinama, tako se olakšava bitno sklanjanje uredjenja, pošto na ravnoj strani ne mora da se primeni nikakvo tačnije podešavanje. Potom su dalje valjci po jednoj strani

vodne putanje i to prema svrsi namešteni prekratljivi sa ravnim omotnim površinama, da bi se pri sužavanjima slobodnog preseka hodnika između parova valjaka usled taloženja strugotine, stvorilo jedno izjednačenje.

U nacrtu je predmet pronalaska pokazan primera radi i to pokazuje fig. 1 šematičko predstavlanje bočnog izgleda vertikalnog gatera, fig. 2 do 9 u uvećanoj razmeri, razne pojedinosti.

Rigle spojene su na prednjim stranama pomoću vodnih pruga c i d za okvir, koji se krivajama b, koje kao što je poznato dejstvuju na obe strane okvira, kreće gore i dole. Pruge c i d klize na parove valjaka e i f. Da bi se dobilo bočno vodjenje jesu kao što se iz fig. 1 vidi, valjci c načinjeni kao prizmatični valjci a pruge c kao prizmatične pruge. Valjci f, naprotiv, i pruga d, imaju ravne klizne površine, čime se znatno štedi u radu. Kao što fig. 1, 8 i 9 pokazuju vrši se na valjke f znatan pritisak u pravcu klizne putanje, koji popušta usled sužavanja srednjeg preseka strugotinama, tako da se ne može desiti prelom. Fig. 2 i 3 pokazuju u povećanoj srazmeri prizmatične valjke c i pruge c u bočnom izgledu i odozgo. Dalje izvodjenje valjaka pokazuje fig. 4 i 5 u izgledu odozgo. Ovdje su upotrebljeni ravni valjci g, na kojima klizi izljebljena vodna pruga. Kao što fig. 6 i 7 pokazuju, mogu se klizni valjci načiniti kao lopte h, po kojima se valjaju odgovarajuće iskrivljene pruge. Kod ovog oblika izvodjenja može i trenje svesti na minimum, povećavajući malo poluprečnik

izdubljenja vodne pruge, nešto više od poluprečnika lopte.

Zatim pronalazak i omogućava, kao što fig. 11 pokazuje, da se vodjenje gatera premesti na spoljnu stranu okvira mašine, čime se pored bole preglednosti i pristupačnosti postiže bito preimućstvo što se vodilo bolje štiti od hvatanja strugotine nego na unutrašnjoj strani mašinskog okvira ili u ovom premetana poznata vodila.

PATENTNI ZAHTEVI:

1.) Vodilo na valjcima za okvir gatera, za vertikalne i horizontalne kompletne gaterne, naznačeno time, što se rigle gatera (a) pomoću pruga koje dejstvuju na njenim prednjim stranama priključuju kako okviru gatera, tako se i vode između parova valjaka (c, f) utvrđenih na okviru mašine.

2.) Oblik izvodjenja po zahtevu 1, naznačen time, što je vodjenje okvira premešteno na spoljnu stranu mašine, u cilju bolje zaštite iste od hvatanja lebdećih strugotina.

3.) Oblik isvodjenja po zahtevu 1, naznačen time, što su po jedna vodna pruga (c) kao prizmatična pruga i njeni valjci (c) kao prizmatični valjci načinjeni, naprotiv, druga pruga (d) kao ravna pruga a njeni valjci (f) kao ravni valjci.

4.) Oblik izvodjenja po zahtevu 1 i 3, naznačen time, što je jedna strana vodne pruge, odprilike valjci (f) leže elastično, da bi izjednačavala pri sužavanju prosečnog preseka između parova valjaka (e, f), koje nastupa usled hvatanja lebdećih strugotina.

Fig. 1.

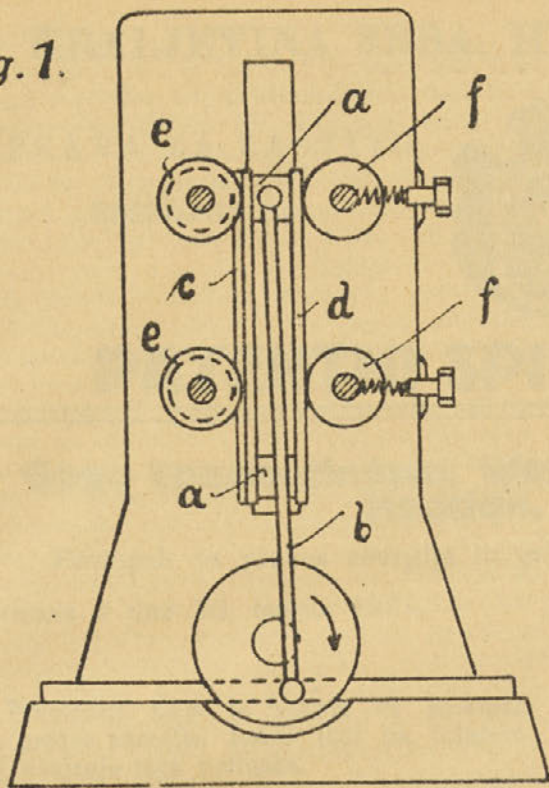

Fig. 2.

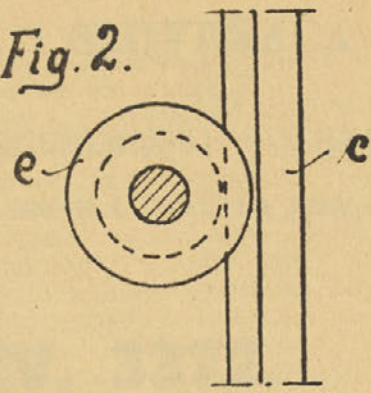

Fig. 3.

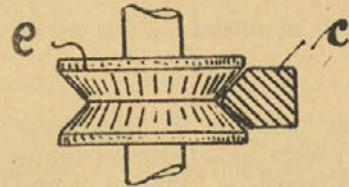

Fig. 4.

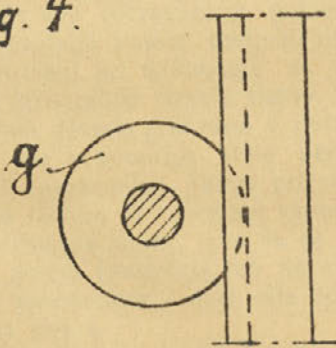

Fig. 6.

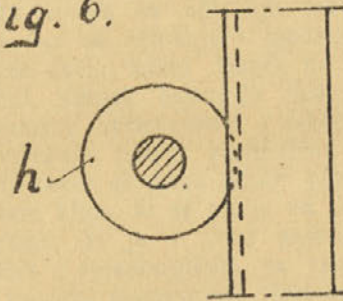

Fig. 5.

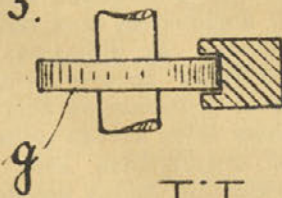

Fig. 7.

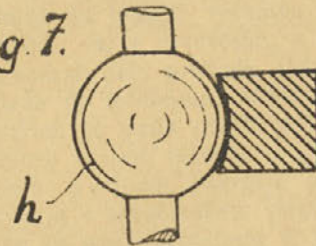

Fig. 8.

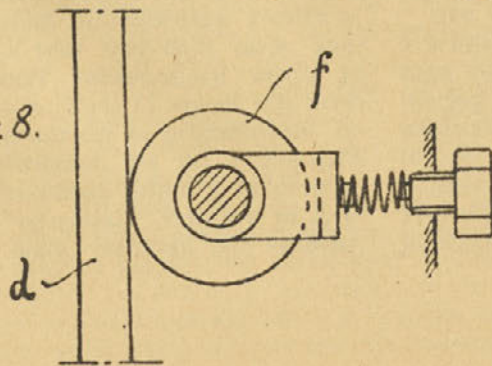

Fig. 9.

